

ABOVSKÝ hlásnik

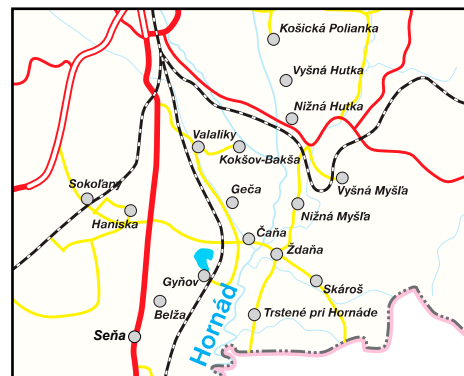
12. ročník, číslo 2, jún 2017
www.regionhornad.sk

Už na 16 stranách!

Štvrťročník pre obyvateľov, priaznivcov a návštevníkov mikroregiónu Hornád
Vydáva Regionálne združenie obcí Hornád: Belža, Čaňa, Geča, Gyňov, Haniska, Kokšov-Bakša, Košická Polianka, Nižná Hutka, Nižná Myšľa, Seňa, Skároš, Sokolany, Trstené pri Hornáde, Valaliky, Vyšná Hutka, Vyšná Myšľa, Ždaňa.

- ▣ Party z Valalikov cestujú po svete
- ▣ Na pomoc sociálne najsľabším
- ▣ Dusičnany v našich studniach
- ▣ Športový talent v holuboch
- ▣ Seňa ďalej píše dejiny behu

Havkáči blízko nás

Dedina a pes – v našej kultúre to už dávno ide dokopy. No ako väčšina vecí, aj táto má svoju odvrátenú stranu. Asi by sme nechceli, aby nás prirovnávali k balkánskym krajinám, kde sú potulné psy súčasťou koloritu.

Jedno je isté – náš prístup k štvornohým priateľom ukazuje veľa o tom, akými sme ľuďmi. Preto sme pre vás pripravili sumár dôležitých faktov, na ktoré majú držiteľia psov pamätať. Vychádzajú zo všeobecne záväzných nariadení.

pokračovanie na 3. strane

Ako to vidí...

Aby sa netúlali

Domčeky, kvitnúca predzáhradka, biozelenina, ovocné stromy, udržiavaný trávnik a buda so psíkom – to je typický obraz našich obcí. Domáчих miláčikov nájdeme aj v obyvačke ako riadnych členov domácnosti.

Problematika túlavých psov je v obciach jednou z najviditeľnejších. Určite sú aj dôležitejšie priority, ale všetci starostovia poznajú sťažnosti a žiadosti tohto druhu.

„Môj pes nehryzie, nič Ti neurobil“ – toto známe tvrdenie platí len dovtedy, kým nedôjde k zbytočnému ohrozeniu zdravia ľudí. Majitelia psov sú povinní zabezpečiť ich uzavretie v príbytkoch. Stane sa, že psík utečie, ale keď sa to deje pravidelne, vedenie obce to nemôže akceptovať.

Odchyt túlavých psov stojí obec nemalé výdavky. Pes bez registračnej známky, ku ktorému sa držiteľ neprihlási, je považovaný za nebezpečného a v zmysle predpisov je expodovaný z obce.

Psík je živý tvor, vnímavý, milý, oddaný ochranca. Považujeme ho za najlepšieho priateľa človeka. Sme však aj my skutočnými priateľmi svojho psa?

Marta Petrilová,
starostka Košickej Polianky

Neuveriteľný, až 25 metrov vysoký máj postavili tento rok v Kokšove-Bakši. Prítomní sledovali vztyčovanie so zatajeným dychom. Vpravo je fotografia srdiečka, ktoré na tejto akcii rozdával starosta Mikuláš Hudák účinkujúcim ženám. Viac o súčasnosti tejto prastarej tradície v našom regióne čítajte na strane 10.

Noc múzeí aj na archeoskanzene

V dychu minulosti

Po druhý raz sa nižnomyšľianske obecné múzeum zapojilo do celoslovenského projektu Noci múzeí a galérií. Inštitúcie chrániace naše kultúrne, umelecké a národopisné dedičstvo ostávajú tento deň otvorené až do neskorých večerných hodín. Aj do Nižnej Myšle si preto v sobotu 20. mája našli cestu návštevníci z nášho mikroregiónu, no na parkovisku nechýbali autá s evidenčnými číslami z Košíc či ďalších miest východného Slovenska.

Most z drevených klad vedie do skanzenu

Po roku Myšľanci znova otvorili rozľahlé podzemné katakomby, ktoré siahajú až pod chrám Sv. Mikuláša a bežne nie sú prístupné. V podzemí ste mohli natrafiť na „prvého prepošta Michala“ v tmavohnedej sutane so škraboškou v podobe lebky (skutočnú predstaviteľku Michala prezrádza jej verný psiček, nepohol sa od nej skoro ani na krok). Katakombami sprevádzala miestna znalkyňa histórie **Helena Peterčáková**, múzeom dlhoročná sprievodkyňa **Marta Grendelová**. Nadšenci z obce pripravili aj premietanie záberov z lokality Varheď, kde postupne rastie archeologický skanzen. Starosta **Miroslav Sisák** vyzdvihol spoluprácu pri minuloročnom skladaní oporného valu a stavaní vstupného mosta z drevených klad. Ako poznať miestny poslanec **Matúš Lukáč**, radi by s výstavbou skanzenu, ktorý reprezentuje obdobie

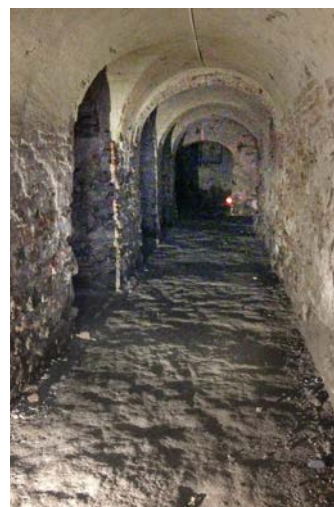

V múzeu nebola núdza o návštevníkov

mladšej doby bronzovej asi pred 3 500 rokmi, pokračovali. Stavajú ho však svojpomocne a prostriedky doposiaľ získali od súkromných darcov či menších dotácií Karpatskej nadácie, programu Terra Incognita, spoločnosti T-Systems Slovakia, Citibank Europe či Košického samosprávneho kraja. Projekt zastrešuje združenie Collegium Myssle a vychádza z tunajších archeologických nálezov v réžii Slovenskej akadémie vied.

Viacerí návštevníci preto nevynechali ani prechádzku na Varheď, kde v podvečernom svetle a príjemnom vetríku na záver teplého dňa mohli zažiť atmosféru skanzenu v jeho súčasnej podobe.

Anton Oberhauser, foto autor

Podzemné chodby osvetlené reflektorom

Keď reklama, tak poriadna

Kroje na hrad (a do New Yorku)

Vanesse Šarkózi valalická parta svedčala

„Party v 21. storočí“ je názov odvážneho projektu mladých slovenských umelcov a etnológov. Sklbili tradičné svadobné doplnky – party – s moderným umením. Počas vyše dvoch rokov nazbierala autorka projektu **Katarína Chabreček** 140 svadobných vencov z celého územia Slovenska. Najzaujímavejších 33 z nich bolo odфотографovaných na modelkách, medzi nimi aj parta z Valalíkov. Spolu s krojom z našej obce ju mala na sebe herečka a speváčka **Vanesa Šarkózi**.

Okrem tradičného svadobného odevu boli z fotografií vyrobené koláže do maľovaných moderných výtvarných diel. Špeciálna kolekcia obrazov takmer zaniknutých svadobných párt a vencov vznikla v spolupráci fotoграfov **Ľubomíra Saba** a **Zuzany Senášiovej** a maľiarke **Sarah I. Avni**.

Autorka projektu Katarína Chabreček (vľavo) a Veronika Zlaczká, členka súboru Kadlubek

Diela najprv odprezentovali v Bruseli v rámci slovenského predsedníctva v Rade EÚ, následne na bratislavskom hrade spolu s ďalšími šiestimi reprezentatívnymi partami a svadobnými doplnkami. Zastúpené boli aj Valalíky. Pozorný divák si mohol pozrieť reportáž o výstave aj v relácii

Smotánka. Patronát nad výstavou prijala etnologička **Olga Danglová** (matka herca Daniela Dangla). Výstava teraz putuje do New Yorku.

Sme radi, že aj takýmto spôsobom sa mohli Valalíky zviditeľniť a ukázať niečo zo svojich „pokladov.“

Pavol Kacvinský, red

Havkáči blízko nás

pokračovanie z 1. strany

Voľný pohyb psov po dedinách je vážnym problémom pre samosprávu i obyvateľov. Obce v našom regióne evidujú desiatky sťažností a podnetov.

Držanie a chovanie psov upravujú zákony a vyhlášky. Na základe nich sú v obci vypracované všeobecne záväzné nariadenia (VZN) o podmienkach držania psov na jej území.

► Povinnosti držiteľov

Každý pes držaný nepretržite viac ako 90 dní na území SR podlieha evidencii. Držiteľ je povinný prihlásiť zviera do evidencie do 30 dní od uplynutia posledného dňa 90-dňovej lehoty, kde sa pes v danom roku prevažne nachádza. Prihlasovanie psov, evidencia a vydávanie známok sa vykonáva v súlade s ustanovením § 3 zákona č. 282/2002 Z. z.

Evidenciu a vydávanie známok vedie obec. Na známkach je uvedené číslo, názov obce a údaj o tom, či ide o nebezpečného psa. Známkou držiteľ psa preukazuje jeho totožnosť. Evidenčná známka je neprenosná, jej stratu, odcudzenie alebo zničenie je držiteľ psa povinný oznámiť obci do 14 dní odo dňa zistenia tejto skutočnosti.

Pri evidencii zvláštného psa (napr. vodiaceho, poľovného) držiteľ preukáže túto skutočnosť príslušným dokladom. Každú zmenu skutočností v evidencii treba obci oznámiť do 30 dní.

Držiteľ psa je povinný platiť miestnu daň v súlade s platným VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady za príslušný kalendárny rok.

Za psa vždy zodpovedá držiteľ psa alebo osoba, ktorá zviera vedie, alebo nad ním vykonáva dohľad. Tieto osoby musia byť na vedenie psa fyzicky aj psychicky spôsobilé a schopné ovládať zviera v každej situácii. Mimo chovných priestorov môže nebezpečného psa viesť iba osoba, ktorá je plne spôsobilá na právne úkony. Na miestach prístupných verejnosti je osoba povinná na požiadanie oprávnených osôb preukázať totožnosť psa známkou. Ak pes znečistí verejné priestranstvo, je osoba, ktorá psa vedie, povinná výkaly ihneď odstrániť, inak sa dopustí priestupku.*¹

► Očkovanie je povinné

Držiteľ psa staršieho ako 3 mesiace je povinný na vlastné náklady zabezpečiť jeho očkovanie a preo-

kovanie proti besnote, udržiavať ho v imunitnej a všestranne dbať o dobrý zdravotný stav. Pokiaľ pes poranil človeka, držiteľ psa je povinný zabezpečiť bezodkladne veterinárne vyšetrenie zvieraťa. Jeden chorý pes môže totiž rozšíriť infekčné choroby (ako psinka, parvovírus, besnota) na celú oblasť. To platí aj o parazitoch, z ktorých niektoré sú prenosné aj na človeka.

► Čo ak utečie?

Ak sme držiteľmi psov, potrebujeme si dávať pozor najmä na ich voľný pohyb, teda pohyb bez vŕdzky mimo chovného priestoru alebo chovného zariadenia (to neplatí pre zvláštného psa). Podľa zákona o poľovníctve má byť pes pri venčení mimo zastavaného územia obce vzdialený maximálne 50 m od osoby, ktorá ho vedie. Musí byť viditeľne označený (reflexné prvky), ovládateľný a musí reagovať na privolanie majiteľom. Mal by mať náhubok.

► Kam nemôže?

Vodiť psa na miesto so zákazom voľného pohybu možno len na vŕdzke. Je zakázané opustiť psa na verejnom priestranstve bez uviazania k pevnej zábrane. Nebezpečného psa nesmieme opustiť dokonca ani vtedy, keď je priviazaný a s náhubkom. Spravidla je zakázané vodiť psa bez vŕdzky na miesta, kde sa pohybujú alebo zhromažďujú ľudia, do verejne prístupných miestností a zariadení (obchody, úrady a pod.) a tam, kde je vstup so psom zakázaný. Psa nesmieme nechať voľne sa pohybovať na verejnom priestranstve. Obec môže rozhodnúť o zákaze vstupu so psom do školských zariadení, na cintorín alebo na športoviská, obzvlášť určené pre deti.

► Odchyty budú častejšie

Pripady, keď psy voľne pobejú po zastavaných častiach obcí, sa množia. Obce preto nemajú inú možnosť, než častejšie žiadať o spoluprácu odchytových spoločností s odbornou spôsobilosťou. Tie za poplatok odchyťávajú túlavé psy, ku ktorým sa nikto neprihlási. Takýto pes je totiž považovaný za nebezpečného a v zmysle predpisov je nutné ho z obce odstrániť. Výsledkom často býva aj to, že karanténne stanice a útulky sa plnia bývalými domácimi miláčikmi, ktorí už omrzeli naše deti, alebo sa o nich nemá kto starať. Opakovaný odchyt je len zbytočným a nenávratným čerpaním financií z rozpočtu obce.

Podľa predpisov sa za túlavého psa považuje ten, ktorý sa bez kontroly a dozoru vlastníka alebo držiteľa pohybuje po priestranstvách voľ-

ne dostupných verejnosti a ktorého vlastníka alebo držiteľa nie je v čase pohybu psa po týchto priestranstvách známy.

► Nekontrolovateľné rozmnožovanie

V komunitách ako rómske osady, prostredie bezdomovcov a sociálne slabších občanov je nárast populácie psov najväčší. Jediným humánnym spôsobom je kastrácia psov a sterilizácia sučiek. Vykastované zvieratá nemajú potrebu opúšťať svoje teritórium. Agresivita podmienená sexuálnymi pudmi je čiastočne eliminovaná.

► Čo je priestupok?

Držiteľ psa sa dopustí priestupku, ak nezabrání voľnému pohybu psa okrem priestorov na to určených, či neprihlási psa do evidencie. Rovnako je priestupkom aj to, keď neohlási, že pes pohrýzol človeka bez toho, aby bol sám napadnutý alebo vyprovokovaný, ak nešlo o krajinú núdzu alebo nutnú obranu. Priestupkovému konaniu čelí aj osoba, ktorá psa vedie – napríklad, ak neohlási svoje a držiteľovo meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu osobe, ktorú pes pohrýzol či neodstráni bezprostredne výkaly, ktorými pes znečistil priestranstvo.*²

S využitím materiálov obcí spracovala redakcia, foto z facebookových profilov útulkov v Košickom kraji

*¹ Za priestupok môže obec udeliť pokutu až do výšky 165 eur. Na priestupky a ich prejednanie sa vzťahuje zákon SNR č. 372/1990 Zb.

*² Podrobne pojednáva o povinnostiach držiteľa psa, evidencii a priestupkoch všeobecne záväzné nariadenie vašej obce.

Šťastný koniec

Po Valalikoch začal svojho času pobežovať čistokrvný pes, ktorý, ako sa zdalo, nikomu nechýbal. Vedenie obce sa o tom dozvedelo a zabezpečilo odchyt. Vyšetrenie vo veterinárnej ambulancii potvrdilo, že psík je v dobrej kondícii, len ho bolo potrebné ostrihať a okúpať. Na internete sa objavil inzerát o predaji – a ešte v ten deň sa ozvali záujemcovia. Boli síce až z Dobšinej, čo je takmer 100 kilometrov, no nemali problém okamžite si prísť vyzdvihnúť svojho nového štvornohého priateľa.

O sociálnej pomoci v regióne - 2. časť

Kľúčový osobný kontakt

Tvorivá dielňa pre deti v Seni. Pracovníci riešia aj problémy so záškoláctvom a hygienou

Sociálna pomoc patrí k najdôležitejším výzvam, s akými sa moderná spoločnosť musí popasovať. Jedným z nástrojov sociálnej politiky je **národný projekt Terénna sociálna práca v obciach I (TSP)**, ktorý realizuje Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny v rámci Operačného programu Ľudské zdroje vďaka podpore fondov EÚ. Do projektu TSP sa zapojili obce Valalíky, Seňa a Nižná Myšľa.

► Potreba je namieste

Prácu s ľuďmi, ktorí sú sociálne vyľudnení, v hmotnej núdzi alebo inak na okraji spoločnosti, v obciach vnímajú ako veľmi potrebnú. „Nie sú to len Rómovia, ale aj absolventi VŠ a ľudia po 50-ke bez práce či invalidní a nízkopríjmoví dôchodcovia,“ upresňuje **Ivana Demeterová**, terénna sociálna pracovníčka z Valalíkov. Keď napríklad v Seni TSP neprebíhala, zhoršila sa situácia v osade a ľudia si terénnych pracovníkov vyžadovali.

► Preberanie zodpovednosti

Podstatou TSP je osobný kontakt s ľuďmi priamo tam, kde žijú. „Najčastejšie riešime problémy s bývaním, ťažkosti so splácaním dlhov a exekúcií, komunikáciu s úradmi, vybavovanie kompenzácií a dávok. Spolupracujeme aj so školou, detským a všeobecným lekárom,“ vymenúva **Lenka Makajová**, terénna sociálna pracovníčka v Seni.

Regionálny koordinátor TSP **František Jeleň** zdôrazňuje fázy, v ktorých prebieha sprevádzanie klientov. „Zo začiatku sme chodili po domácnostiach, vysvetľovali, čo robíme a ako vieme pomôcť. Najprv si vypočujeme človeka, jeho príbeh a problém. Potom sa ho snažíme zmotivovať, zorientovať, informovať o najlepšom spôsobe riešenia. Pokiaľ sa dá, vytvoríme individuálny plán pre ľudí, ktorí potrebujú dlhodobé sprevádzanie.“ Takéto „zmocňovanie“ klientov smeruje k tomu, aby prevzali reálnu zodpovednosť za svoj život. Postoj človeka je však rozhodujúci, on ur-

V príbytku vo Valalíkoch. TSP je náročná, pracovníci musia byť trpezliví, empatickí a pripravení na rôzne situácie

Kontaktné osoby

Nižná Myšľa: Obecný úrad, Mgr. Radoslav Tokár, Renáta Baltesová

Seňa: Obecný úrad, Mgr. Lenka Makajová, Mária Píková

Valalíky: Kostolná 9 (za kostolom), PhDr. Ivana Demeterová, Emília Sviatková, Erika Peterčáková

čuje hranice, pokiaľ si nechá pomôcť. TSP zlepšuje sociálne prostredie v obci. Pán Jeleň hovorí, že ide o najkomplexnejší a najlepšie premyslený projekt, s akým sa v sociálnej sfére za svoju prax stretol.

1.časť pozri AH č. 1/2017

Monika Floriánová, foto redakcia

Dve obce s pečatou

Pečať rozvoja obcí a miest za rok 2016, ktorou sa potvrdzuje, že obec má výnimočnú pozíciu medzi samosprávami, získala **Vyšná Myšľa**. Ocenením sa zároveň vyjadruje dôveryhodnosť, prosperita a finančná stabilita obce. Hodnotenie realizuje Národné informačné stredisko SR, a. s. Analýza 2 926 obcí SR ukázala, že Vyšná Myšľa patrí medzi 30,28 % (1 201 obcí), kde vedenie samosprávy efektívne využíva financie a majetok na trvalo udržateľný rozvoj. Nositeľom tejto značky je aj obec **Košická Polianka**. red

Bez úverov

Príjem z dane z nehnuteľnosti z pozemkov pod oceliarskou spoločnosťou U. S. Steel Košice, s.r.o. pomohol obci jednorazovo splatiť koncom mája úver vo výške 131 940 eur. Sokolany si vzali úver za účelom financovania výstavby kanalizácie v júni 2012 v celkovej výške 300 000 eur na dobu 10 rokov. V súčasnosti obec nemá žiaden úver. ocú

V Sokol'anoch obnovili občiansku hliadku

Na základe ústnych podnetov od obyvateľov začala v Sokol'anoch opäť pôsobiť občianska hliadka (OH), ktorá má prispieť k zvýšeniu bezpečnosti a eliminovať kriminalitu. Políciou SR odborne vyškolení ôsmi členovia OH vykonávajú dohľad nad verejným poriadkom v celej obci, nad občianskym spolunažívaním aj

nad ochranou životného prostredia, aby nevznikali nelegálne skládky. Môžu zasahovať aj v prípade rušenia nočného pokoja. Pri výkone služby nosia viditeľné zelené reflexné vesty s označením Občianska hliadka. Ich činnosť je evidovaná a podnety OH zaznamenáva aj Polícia SR. ocú Sokolany

Nové šatne v Čani

Na radosť všetkých športovcov z Čane i celého regiónu sa v apríli 2016 začali stavať pri športovej hale dlho očakávané nové šatne pre športovcov využívajúcich telocvičňu. Výstavbu obec realizovala z vlastných prostriedkov vo výške 117 809 eur. Deň, na ktorý sa

všetci tešili, prišiel 18. marca 2017, s 18. ročníkom tradičného Jozefovského futbalového turnaja. Pásku slávnostne prestrihol jeden zo zakladateľov podujatia, **Jožko Varga** z Bielyho baletu, **Ladislav Palenčár** za „Starých pánov“, ktorí spoločne s obcou turnaj v súčasnosti organizujú, a starosta Čane **Michal Rečka**. Obec odovzdala do užívania verejnosti štyri kompletne zariadené šatne s toaletami a sprchami. Veríme, že prinesú úžitok a pozdvihnú úroveň pri organizovaní rôznych súťaží pre športovcov z celého nášho kraja.

Stranu pripravili obce a redakcia

Radost' v škole aj v Rozmaringu

Školákom v Seni konečne svieti do tried slnko cez nové okná. Sú nielen krajšie, ale najmä bezpečnejšie. Na opravu prispelo ministerstvo školstva. Teší sa aj 150 členov folklórneho súboru Rozmaring, ktorý tento rok

oslavuje 66 rokov existencie. V bývalom fitnes klube budú mať okrem tanečnej sály, šatne, spíchna a krojárne aj reprezentačnú miestnosť ľudových tradícií. Rekonštrukcia sa deje pod rukami aktívnych pracovníkov.

V Ždani pokračuje aj v tomto roku projekt rekonštrukcie autobusových zastávok a miestnych komunikácií. Prácu financuje obec z vlastných prostriedkov.

Kertešňa napojená

Na jar predžili v Haniske z obecných prostriedkov vodovod do takmer 50 parciel novej obytnej štvrte Kertešňa. Objem investície sa priblížil k 120 tisíc eur. Východoslovenská distribučná v tom čase rozširovala sieť nízkeho napätia a prekládala vedenia vysokého napätia za finančnej spoluúčasti majiteľov pozemkov. Súčasne prebiehajúci archeologický výskum hradila obec.

Nezabudlo sa ani na obecnú brigádu. Vo dvoch májových termínoch upratovali Hanišťania verejné priestranstvá, vysadili kvety. Zapojili sa všetky vekové kategórie a nechýbali ani dobrovoľníci.

V lete chcú v Haniske za skoro 100 tisíc eur opraviť miestne komunikácie. Očakávajú tiež vyhodnotenie eurofondových projektov na rozšírenie materskej školy a stavebné úpravy obecného úradu.

Rekonštrukcia kotolne

Po 36 rokoch nepretržitého fungovania kotolne na Obecnom úrade v Nižnej Myšli pristúpili k rekonštrukcii za 25 919,60 eur. Novým technickým riešením rozvodov tepla zabezpečili nielen vykurovanie úradu, ale aj kultúrneho domu a pošty, čím sa znížila tepelná strata. Nainštalovanými tromi nezávislými termostatmi budú v zimnom období ovládať vykurovanie všetkých troch priestorov.

Geča: Bezpečnejšie a pohodlnejšie

Cestujúci v autobusoch aj vodiči prechádzajúci medzi Čaňou a Gečou už iste zaregistrovali, že na okraji Geče pri firme Strabag (predtým ZIPP) sú v oboch smeroch vynovené autobusové zastávky s odstavnými pruhmi. Po vybudovaní zastávok získala obec súhlas polície s premiestnením tabúl označujúcich začiatok a koniec obce. „Za dobrú súčinnosť ďakujeme policajnému zboru a správe ciest Košického samosprávneho kraja. Plánujeme postaviť aj chodník v smere na Čaňu a k Strabagu, aby sme ešte viac zabezpečili bezpečnosť chodcov a cyklistov, keďže v minulosti sa v tejto lokalite prihodili aj tragické dopravné nehody. Momentálne sa rieši majetkové vysporiadanie po-

Nová autobusová zastávka na okraji Geče

zemkov na dotknutých parcelách,” avizuje starosta **Patrik Rusňák**.

Bezpečnejší by mal byť život aj v zastavanej časti obce. Ministerstvo vnútra schválilo Geči dotáciu

9 900 eur na kamerový systém v rámci prevencie kriminality. Projekt bude dohromady stáť 12 450 eur (zvýšok zaplatí obec) a inštaluje sa 10 kamier.

Z Environmentálneho fondu v rámci Programu obnovy dediny – zlepšovanie kvality životného prostredia na vidieku rozhodlo ministerstvo životného prostredia o poskytnutí 5 000 eur pre Geču na sadové úpravy verejného priestranstva.

Vo Valalikoch, Geči a Kokšove-Bakši začne už v letných mesiacoch spoločnosť Telekom pripájať záujemcov na optický kábel. „Občania to veľmi uvítali. Pri výstavbe hlavne v nových obytných častiach sa umiestňuje optika do zeme. Preto chceme poprosiť o trpezlivosť, pokiaľ sa realizácia výkopov dokončí a vykonajú sa spätné terénne úpravy,” dodáva starosta Geče.

Svetový deň vody je určený na 22. marca už od roku 1993. Stanovila ho Organizácia Spojených národov (OSN). Tento rok je venovaný téme „odpadových vôd“ s cieľom poukázať na dôležitosť služieb odvádzania a čistenia odpadových vôd, ktoré zvyšujú štandard nášho života a upozorniť na to, že na svete je stále veľa ľudí, ktorí túto možnosť nemajú.

Deň vody v ZŠ Haniska

Videli malé zázraky

Všetci žiaci vedia, aká je voda dôležitá a že ju máme chrániť. Málokto-ri však dokážu povedať prečo a ako. A práve pre rozšírenie tohto poznania u detí pripravil učiteľský tím ZŠ v Haniske v zložení **Zuzana Gavulová, Juraj Kudláč, Tatiana Takáčová,**

Lubomíra Gronová a **Jana Franko** obohacujúcu prezentáciu o kolobehu vody a jej znečistení, premietanú celý deň na chodbe školy.

Zriadili aj triedu pokusov, kde deťká objavovali netušené vlastnosti vody v spojení s olejom či sódou bikarbónou. Bublifuk, solná sviečka, lávová lampa či praskajúci ľad. Žiaci videli malé „zázraky“ a ošmáci zas fyzikálne javy a chemické reakcie. Bodkou vodného programu bola ukážka, koľko kociek cukru obsahujú sladené vody. Tie najobľúbenejšie ich majú až sedem! V Haniske už vedľa, že bez nich sú oveľa zdravší.

text a foto: Monika Floriánová

Pri výrobe lávovej lampy

Decká sa učili zábavnou formou. Prezradili, že vodu doma šetria napríklad pri umývaní riadov či zubov alebo upozornia na kvapkajúci kohútik

Okradli naše deti

Kokšovsko-bakšianskym deťkám robí radosť zostava detského ihriska. Stálo takmer 2 400 eur a vyrástlo na prázdnom priestranstve pri železničnej trati. Škoda len, že v pôvodnom stave nevydržalo ani týždeň, keďže došlo k odcudzeniu jednej z dvoch šmykačiek. Toto už naozaj nepotrebuje komentár... ocú

KVÍZ

Otestujte si svoje vedomosti o vode.
Správne odpovede nájdete na 14. strane.

1. Koľko litrov vody odparí denne do vzduchu jeden priemerne urastený strom?

A: 100 litrov B: 50 litrov C: 30 litrov

2. K čistej vode na celom svete nemá prístup

A: 1 miliarda ľudí B: 0,5 miliardy ľudí C: 1,5 miliardy ľudí

3. Koľko litrov vody je potrebných na jediné spláchnutie toalety?

A: 5-10 litrov B: 4-5 litrov C: 1-3 litre

4. Aký je podiel slanej vody v moriach a oceánoch a sladkej vody na povrchu aj pod povrchom?

A: 90 % slanej, 10 % sladkej B: 96,5 % slanej, 3,5 % sladkej
C: 92 % slanej, 8 % sladkej

5. Keď je človek smädný, koľko % z celkového množstva stratilo jeho telo?

A: 1 % B: 3 % C: 8 %

Testovanie vzoriek

Nelichotivé výsledky

Občania v Čani a Košickej Polianke mohli počas Dňa vody priniesť 250 ml vzorku vody z domových studní na bezplatnú analýzu. Skúšobné laboratóriá testovali obsah dusičnanov podľa NVSR 354/2006 Z.z. Výsledky nie sú priaznivé. Zákonný limit pre pitnú vodu 50 mg/l (pozor! pre dojčatá 10 mg/l) v Čani spĺňalo len 52 % vzoriek z testovaných 225 a v Košickej Polianke ešte menej, len 42 % z 96 vzoriek. Najvyššia zistená hodnota bola až na

úrovni 187 mg/l!

Obsah dusičnanov a dusitanov má veľký význam pre kvalitu pitnej vody, pretože ak voda v týchto ukazovateľoch nevyhovuje požiadavkám, nie je zdravotne bezpečná. Úrad verejného zdravotníctva odporúča vlastníkovi studne, ak ju využíva na pitné účely, aby si aspoň raz ročne dali analyzovať kvalitu vody na všetky ukazovatele a následne zabezpečili jej úpravu.

Monika Floriánová

Seňa v projekte eTwinning

Do medzinárodného projektu eTwinning sa zapojili aj prváčikovia v ZŠ Seňa. Nevedia síce ešte písať a čítať, ale kreslenie im ide parádne. Na výtvarnej výchove s učiteľkou Gabrielou Horňákovou vytvorili veľkonočné pohľadnice, ktoré zaslali do partnerských škôl v Španielsku, Poľsku, Turecku a Ukrajine. Mali obrovskú radosť, keď aj oni dostali poštu zo sveta a dozvedeli sa, ako trávia sviatky deti v iných krajinách. mf

(pozn. redakcie: eTwinning je internetový portál na spoluprácu učiteľov a žiakov z Európy na školských projektoch cez online fóra. Zameriava sa na podporu využívania moderných informačných a komunikačných technológií za účelom vytvorenia partnerstiev európskych škôl.)

Modely lákajú do Čane stále viac

Modelári z viacerých krajín, vrátane Poľska, Maďarska a ČR, prišli 8. apríla do Čane, kde tunajší Klub plastických modelárov organizoval 8. ročník súťaže Plastik model Čaňa. Na stoloch v školskej jedálni si mohli návštevníci i súťažiaci poobzerať 350 modelov v 23 kategóriách.

Vďaka dlhoročnej spolupráci so Slovenským technickým múzeom v Košiciach sa podarilo zabezpečiť expozíciu vojenskej leteckej techniky. Členovia Klubu vojenskej histórie „Dobový tábor“ postavili vojenskú plnú nemocnicu. V nej predviedli návštevníkom zbrane i lekárske ná-

stroje z obdobia II. svetovej vojny, stan mali neustále plný. Účastníci plní dojemov z vydarenej akcie nešetřili chválou na modelárskych fórach a internetových portáloch. Teší nás aj to, že v žiackych kategóriách získali ocenenia aj žiaci z Čane – **Tomáš Zentko** a **Peter Slota**. Ďakujeme sponzorom, OcÚ Čaňa, ZŠ Čaňa, Leteckej škole Košice, STM Košice, aj všetkým návštevníkom, ktorí si našli čas a svojou účasťou našu akciu podporili.

Stanislav Žoldak, foto OcÚ Čaňa

Množstvo exponátov na 8. ročníku Plastik model Čaňa

Rybári odomkli sezónu

Hurá! Záujem detí o rybolov rastie

Rybárske revíry v našom mikroregióne sa symbolicky odomykajú na Starom jazere v Čani. Aký bol tohtoročný 49. ročník pretekov v rybolove na úvod sezóny, ktorý zorganizovala v prvú májovú nedeľu Mestská organizácia Slovenského rybárskeho zväzu Košice v spolupráci s partnermi a Obecným úradom Čaňa?

Odštartoval ich slávnostným výstrelom starosta Čane **Michal Rečka**. Na trať sa postavilo 123 pretekárov – muži, ženy a deti do 14 rokov. Organizátori v tomto roku ponechali výber lovných miest na samotných súťažiacich. Hlavným motívom „testovacieho“ pravidla bola snaha, aby najmä rodičia s deťmi i priatelia na známi strávili pekné chvíle rybolovu družne spolu.

V závere času vymedzeného súboja rybárov a ich súperov pod vodnou hladinou sa za posledným úlovkom zastavila sumárna váha

všetkých ulovených rýb na čísle 39,02 kg. Najťažšou rybou bol kapor prekabátený **Tiborom Fričovským** s váhou 2,85 kg, za ktorého získal od vedenia MsO SRZ Košice poukaz na rybolov zdarma pre sezónu 2018. Ten istý pretekár a navyše aj so zvyškom rodinného rybárskeho klanu obsadil aj všetky tri miesta v kategórii mužov: 1. miesto **Tibor Fričovský** s celkovou váhou ním ulovených rýb 12,35 kg, 2. miesto **Martin Fričovský** so svojimi celkovo 8,80 kg rýb a 3. miesto **Michal Fričovský** a jeho 4,50 kg. Ženy sa

Krásna, veľká - a zlatá...

v tomto ročníku akoby rozhodli vychutnať si príjemný oddych na brehoch spomínaného jazera – namiesto neustáleho boja s rybami. Organizátori však aj napriek absencii väčších úlovkov ženy potešili hodnotnými cenami od partnerov podujatia. Každé dieťa – bolo ich tridsať a toto číslo z roka na rok potešujúco rastie – získalo odmenu. Na prvých troch miestach sa hrdo pýšili s trofejami: **Marek Haluška** s 3,02 kg rýb, **Anna Halušková** s 1,85 kg a **Alex Krehlik** s 1,65 kg úlovkom.

Všetkých súťažiacich občerstvili abovskí majstri gulášu **Vlado Begáň** a **Pavol Török**.

Jaroslav ŠIMKO, MsO SRZ Košice/red

Viete, že... ?

V rodnom liste najstarších Čanianskych jazier je dátumom ich vzniku rok 1854, keď sa v tejto oblasti otvorili povrchové bane na štrk a zeminu. O tom, ale aj o iných zaujímavostiach jazier a rybolovu sa dočítate v pripravovanej knihe o Čani, ktorá onedlho doplní knižnicu nášho regiónu.

Dva kontajnery odpadu

A ešte dôležité! Pretekom každý rok predchádza čistenie a revitalizácia pobrežných oblastí prostredníctvom rybárskeho obvodu IV. Juh. Táto organizačná zložka je poverená starostlivosťou a zveľaďovaním prostredia jaziernej ichtyofauny. Aktivní rybári, ktorým patrí vďaka za ich poctivú prácu, nazbierali v úvode rybárskej sezóny dva plné kontajnery odpadu. Množstvo stavebného a domového odpadu, gastroobalov, starý nábytok, či dokonca pre vodu a ryby najnebezpečnejší odpad - staré plastové

kanistre od oleja, to všetko je prejavom neúcty návštevníkov okolia našich vôd k životnému prostrediu...

Súčasťou brigád bol aj sanačný zber uhynutých rýb, ktoré neprežili zimné obdobie dlhotrvajúcich mrazov aj napriek zhotovovaným otvorom v ľade. Organizačný tím ďakuje obci Čaňa za cennú pomoc počas brigád a pretekov.

Rybári vyčistili okolie čanianskych jazier od odpadu, na ktoré bolo treba dva kontajnery

SRZ KOŠICE
OBVOD IV-JUH

V Nižnej Hutke láska k holubom

Operenci s navigáciou

Záhradu, ktorú mal Ladislav Bačo pri košíckom jazere, pred asi desiatimi rokmi vyvlastnili. Staval sa supermarket. Aj preto sa „Laci“, ako mu vravia priatelia, presťahoval do Nižnej Hutky. Priblížil si dlhoročnú záľubu - chov poštových holubov.

V roku 2012 spoločne s miestnymi chovateľmi a s podporou starostky **Márie Szászfaiovej**, ktorá poskytla priestor, založili základnú organizáciu chovateľov. Tradíciu tohto športu v našom regióne máme, veď v oblasti Košíc stále pôsobí okolo stovky

nadšencov. Možno ich nájsť aj v Čani, Geči, Krásnej... V Nižnej Hutke je registrovaných 12 chovateľov. Mladých však chovateľstvo v digitálnom veku veľmi nezaujíma, rovnako ani námaha spojená s koníčkom. „Čosi to stojí. Krmivo, vitamíny, očkovacie vakcíny, lieky, holubník, súťažné vybavenie,“ vymenúva Ladislav. Sám je svojim holubom kouč, manažér, lekár, kondičný tréner i sponzor.

Ešte nedávno bolo chovanie športových holubov otázkou štátneho významu. Korene tejto aktivity siahajú vraj až do staroveku, na Blízky Východ. U vyšľachtených plemien ľudia využívali jedinečnú vlastnosť - schopnosť vrátiť sa domov. Obzvlášť cenné boli vo vojnách. Z obliehaných miest dokázali vyniesť dôležité správy. „U nás bol cez II. svetovú vojnu posádkový holubník v Banskej Bystrici a ani za socializmu nemohol chovať holuby hocikto. Zastrešoval to Zväzarm,“ hovorí pán Bačo. Dnes, s nástupom vysielaciek a navigácií nie sme na využívanie lietajúcich poslov natolko odkázaní. No šport sa rozvíja a raz za dva roky majú „holubári“ dokonca svoju olympiádu.

► Radosti i starosti

Vlastou chovu na športové účely je Belgicko. I Slovensko patrí medzi veľmoci. V rámci zväzu chovateľov sa delíme na 36 oblastí. Z národných súťaží často putujú do nášho regiónu najvyššie umiestnenia. Pán Bačo je dnes hrdý najmä na holuba číslo 51. (Mená svojim nedáva, veď ich má okolo 200.) Tento šampión - pochádzajúci z príslušne „fajnového“ rodokmeňa - skončil v štandardnej kategórii na európskych majstrovstvách 2015 v Bukurešti na druhom

Ladislava Bača podporoval v jeho hobby strýko. On dnes učí starostlivosť o operencov osemročnú vnučku Noemi a štrnásťročného vnuka Robka. Sám podporuje aj nových mladých začínajúcich holubárov darovaním prvých mladých jedincov na rozbehnutie vlastného chovu

mieste, vlani na olympiáde v Belgicku sa umiestnil ako štvrtý v kategórii štandard.

Nielen pána Laciho trápi ako chovateľa jedna, ako sám hovorí, galiba. Dravce. Presnejšie povedané, prístup ochranárov, ktorí naše dravé vtáky chránia až tak, že dochádza k ich premnoženiu. Zvlášť jastrabov a sokolov. Holuby sú ich potrava. Nezriedka za obeť padne aj šampión. „Zopár

ich aj v našej oblasti roztrhali dravé vtáky priamo doma na dvore... Od októbra do marca preto holuby pomaly ani nevypúšťame. Na jar je to ešte nebezpečnejšie, lebo mláďatá dravcov aj holubov sa ľahnu približne v rovnakom čase. Ale veľmi si nepomôžeme. Ťažko sa dokazuje zodpovednosť za takúto stratu. Federácia určuje za holuba odškodné asi 50 eur, čo je to, ak stratíme vzácného jedinca?“ ťažká si dlhoročný chovateľ.

I tak sa aj v tomto roku chystá na sezónu od mája do októbra. U mladých holubov rozvíja vytrvalosť, aby, keď dospejú, mohli na súťažiach preletieť aj 400 kilometrov. A čo zaberá na súťažiach jedincov, aby podali čo najlepší výkon? Jednou z motivačných chovateľských metód je „vdovská.“ Samce a samice sú držané oddelene, môžu byť spolu až pred súťažou. A potom, po pretekoch, ich čaká ďalšie stretnutie s milovaným partnerom či partnerkou. Vedia to, veľmi sa naň tešia a chcú byť čím skôr doma. Vtedy sa z nich stávajú šampióni.

Tono Oberhauser,
foto autor a archív L. Bača

Lukostrelecký turnaj

Súťažili aj čistili

Stretli ste v apríli na lúke „Pod vinicami“ pod Skárošským hradom ozbrojených pánov a dámy zo stredoveku? Cítili vôňu guláša z poľnej kuchyne? Určite ste nemali vidiny! Prvýkrát sa tu konal lukostrelecký turnaj s dobovým názvom Lov s pánom z Perína. S podporou obce Skároš a miestneho Urbariátu - pozemkové spoločenstvo ho pripravilo OZ Castellum Cassovia. V strelbe primitívnymi lukmi na slamené terče súťažilo 26 strelcov zo Slovenska a Maďarska. A neostali len pri tom. Celú súťažnú trasu vyčistili od odpadkov, ktoré do prírody nepatria. Vyzbieraných 100 litrov popotulo do spalovne.

mf, foto Milan Bagoni

Fotografie pozrite na www.skaros.sk/kultura-a-sport/foto-z-akcii/ostatne

Strelcom sa u nás páčilo. Skároš vnímajú ako nádherné miesto pre život

U pána Bača žije niekoľko okrídlených generácií

Spoznávame nevšedné miesta

Skárošská vyhlíadka

Prekvapene ostávame stáť. Rovno na hranici s Maďarskom – na strome hneď pri ceste – zbadáme zelenú turistickú značku. Kde začína a kde končí? Smerovníka niet. Zjavne však vedie po hraničnej línii. Dôjde až na Skárošskú vyhlíadku? Riskneme to a púšťame sa po nej strmo do kopca. Ideme vari poldruha hodiny. Odmeňnou sa nám stáva ticho lesa, lúčina s vyhlídkou na Košickú kotlinu a veľikánske prekvapenie – na maďarskej strane stovky vysokých fialových kosatcov kvitnúcich začiatkom júna v chránenej prírodnej rezervácii.

Plynie ďalšia hodina, pozorne sledujeme turistickú značku aj mapu Slanské vrchy, aby sme sa v širokých bukovo-dubovo-hrabových lesoch nestratili. Kocháme sa pohľadmi na nádherné vysoko položené kosné lúky a ich stromy – obry tróniace nad krajinou. Hraničné stĺpiky sú nám stálym sprievodcom.

A hurá – máme jasnejšie! Dostávame sa totiž k navlas rovnakej zelenej

turistickej značke vedúcej zo Skároša (244 m n.m.) na Skárošskú vyhlíadku (795 m n.m.). Miňame magicky pôsobiace lesné miesta posiate obrastenými sopečnými kameňmi.

Dostávame sa k smerovníku pri Malej Márovke, od ktorého vedie červená medzinárodná turistická trasa z Miliča na Dargovský priesmyk a žltá značená polhodinová odbočka do cieľa našej cesty. Poteší nás aj orientačná značka v tvare ruže – znak pútnickej cesty sv. Alžbety vedúcej zo Sárospatku do Košíc. Niekedy sa na tú asi 80 km viacdnú trasu vyberieme, povieme si.

Oddychujeme v pôvabnom altánku – diele maďarských drevárskych majstrov pri Vlašských lúkach, časti Oláh. Informačná tabuľa nám dáva na známosť, že sa ocitáme v prírodnom parku Nagy Milics (naturpark Velký Milič) a v známom raji jeleňov. Ešte záverečný strmý výšlap. Odpri-sahali by sme, že stúpame k zrúcaninám hrádka či hradnej veže. S prekvapením však zisťujeme, že sú to

Chránené kosatce na maďarskej strane

balvany – také, ako ich príroda vytvorila. Z lesa vychádzame na širšie bralo. Sme na Skárošskej vyhládke.

Pred nami sa otvára nevšedný 180-stupňový pohľad na Košickú kotlinu a Zemplínske vrchy. Vpravo v diaľke vidíme Košice a Hradovú. Už chápeme, prečo ľudia tu merajú cestu aj so stanom a spacákmi. Nočný výhľad je iste tiež očarujúci. Neďaleko na maďarskej strane zo zeleného porastu vykúka strecha poľovníckeho zámočku.

Púšťame z mobilu hudbu a krajine venujeme prírodný tanec. Tamojšia krajina ho prijíma ako niečo, čo do nej patrí.

Vraciame sa do Skároša pôvabným údolím potoka Márovka. Vo da prýšti na sopečnom kamennom podklade, miňa už napoly spustnuté Kravčíkove protipovodňové priehradky, padá do okrúhlych vymletých „bazénikov“, aby sa pred obcou stala pokojným tokom.

Zážitky z asi päťhodinovej túry s prevýšením 551 metrov, na ktorej sme stretli len jediného človeka, sa uhniesťujú v našich bunkách. Slanské vrchy pozývajú k ďalšiemu objavovaniu.

Katarína Čániová, foto: autorka

Dokážete pod ním vidieť človeka? Na tejto túre vám spoločnosť urobia viaceré nádherné solitéry

Skárošská vyhlíadka

Čistíme Slovensko

Aby vstup na Slovensko od hraníc s Maďarskom bol udržiavaný, každý týždeň – spravidla po víkende – sa Skároš stará o čistenie bezprostredného okolia vozovky.

„Robíme to pravidelne už vyše desať rokov – odkedy vybudovali novú cestu medzi našou obcou a Hollóházou,“ povedali nám na tamomšom obecnom úrade.

Na snímke Jozef Troják, občan Skároša, ktorý si, ako sám hovorí, „odrabia“ finančnú podporu v nezamestnanosti prostredníctvom verejnoprospešných prác.

Hlbšie lesy od odpadu zas čistia najmä členovia poľovníckych zväzov a ich priaznivci. Opakovane, mnohokrát...

Foto: Katarína Čániová

Pútnické miesta

Medzi najznámejšie kríže v našom regióne patrí tento na Koscelku – pradávnom pietnom mieste, ktoré je síce bližšie k Nižnej, ale patrí do katastra Vyšnej Myše. Ak tento magický priestor nepoznáte, prídte v nedeľu, ktorá je najbližšie k 22. júlu – sviatku Márie Magdalény, na omšu a púť.

kčj/foto ocú

Stavanie májov v rozkvet

Najvyšší v Kokšove-Bakši

Viete, že tradícia stavania májov mala iný dôvod ako dnes? Pre Slovanov mal mladý strom symbolický význam pre boj zimy s jarou, smrťou so životom. Niesol sa v sprievode po dedine za spevu obradných piesní ospevujúcich tvorivú silu prírody a pri radostnom tanci z víťazstva jari nad zimou.

Neskôr si národy májku už dávali na domy a hospodárske budovy na ochranu pred zlými duchmi a chorobami. V 20. storočí sa na Slovensku ustálila tradícia, že v predvečer prvého mája stavali slobodní mládenčí máje pod obloky dievčatám súcim na vydaj. Krivý alebo nepraví-

Muži a chlapci z Folklórneho kolektívu Pristaše z Košíc na čele sprievodu Čaňou

Sprievod vo Vyšnej Myšli nadviazal na dávnu tradíciu „pavičky“

delne rozkošatený strom bol hanbou pre dievča aj pre darcu, pretože máj predstavoval krásu a silu. A u nás v regióne roku Pána 2017 vyzeralo stavenie mája takto.

Najvyšší máj vysoký až 25 metrov postavili v Kokšove-Bakši. Pod patronátom **Daniela Kucáka** ho vyše dvadsať chlapcov s dobrovoľnými hasiči dvíhalo siedmimi tyčami a lanami. Dbali aj na bezpečnosť. Kým nebol riadne ukotvený v zemi, zábava navôkol sa nezačala. Spevom a tuhami ho ovenčili ženy z **Gečanky** a **Paradne nevesty** z Valalíkov, za čo im krásne srdiečko venoval starosta **Mikuláš Hudák**. Zaspievali aj miestni **Bakšaňe** a **Bakšanske Parobci**. Oslavy pokračovali pri stoloch s komperníkmi a guglami.

z Abovcana postavili máj a tancom privítali jar. V amfiteátri vystúpili čaniarske spevácke skupiny Klubovčanka, Domovina, Ozvena i folkloristi z Košíc, ktorí fľaškovým tancom a zemplínskym čardášom rozprúdili krv divákov.

Farebnými mašľami a možno i fľaštičkou pálenky ozdobili ovešané máje z brezy aj Hanisku a Belžu. Je krásne, že zachováme zvyky, pretože nimi si spomíname na našich predkov a spoznávame svoje korene.

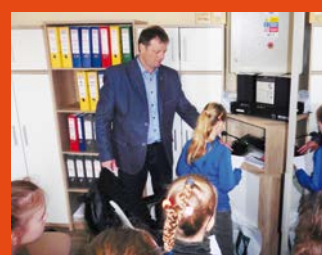
Monika Floriánová, foto obce

Priehrstie techník

„Vajíčka červené, vajíčka zelené, vo Valalíkoch sú vždy pekne sfarbené.“ Tejto povesti nezostala obec nič dlžná ani tento rok. Na

výstave kraslíc a veľkonočných dekorácií predviedli svoje diela žiaci materskej, základnej i umeleckej školy. Atmosféru dokreslovali výtvary skúsených remeselníkov a členov klubu seniorov. Vystavujúci lektori mali pod patronátom tvorivé dielne, kde sa deti priučili technikám ako patchwork, servitkovanie, olepovanie, voskovanie, vyvítavanie, krupicová technika. Členovia klubu chovateľov zorganizovali súťaž o najkrajšie vajíčko. Víťazom spomedzi veľkých plemien sa stala bielefeldka rodovo sfarbená chovateľ **Tomáša Hájika** z Čane, medzi malými plemenami zdobená veľsumka jarabíčia **Jaroslava Baču** z Geče. *ocú*

Aj v Nižnej Myšli decká s pomocou rodičov namalovali pestré kraslice. Najväčší zážitok mali z návštevy obecného úradu, kde mohli cez obecný rozhlas popriať ľuďom krásne veľkonočné sviatky. *ocú*

Vo Vyšnej Myšli deti a mládež v krojoch išli v oslavnom sprievode zvanom „pavička“ spievajúc. A skadzi pavička ľecela. Kroje, spev a tanec košického súboru Pristaše potešili celú obec, veď paráda sa konala pozdĺž Hlavnej ulice. K radosti prispeli myšľianske **Odvážne ženy** a guláš od **OZ Sasanka**.

Ani v Čani nevynechali krásnu tradíciu. Sprievod spievajúcich mládenčov a dievčienec idúc dedinou zvolával ľudí na námestie, kde chlapci

Belžiansky májok

Seňa nasadila latku...

...a dosť vysoko. Ako prvá z obcí mikroregiónu zorganizovala v tomto roku svoj deň, 27. mája. A bol to naozaj celý deň. Varil sa guláš, deti sa zabávali na atrakciách. Predstavila sa plejáda hudobných hostí. Česká skupina **Stanley's Dixie Street Band**, domáci **Rozmaring**, **Vychodňarske šarkanice**, skupina **Divisi**

zložená zo žiakov ZUŠ Valalíky. Prišli **hokejisti HC Košice** aj majster sveta v cyklistickej trial show **Ján Kočiš**. Záver obstaral **Kmeťoband**, ktorý temperamentnou tanečnou hudbou dostával divákov do varu. Deň obce ukázal, že ak sa Seňa spojí, dokáže naozaj veľké veci.

ocú Seňa

Vence pri pamätníku

Tohtoročné kladenie vencov k Pamätníku oslobodenia v Skároši bolo v réžii Okresného úradu Košice-okolie a pod záštitou jeho prednostky **Denisy Vargovej Lukáčovej**. Zástupcovia štátnej správy

a samosprávy si 8. mája uctili pamiatku obetí II. svetovej vojny pri príležitosti 72. výročia jej ukončenia. Pripomenuli si hrôzy nacistizmu a fašizmu, ktoré zasiahli do života miliónov ľudí. *red*

Velké ĎAKUJEM pre mamky a babky

Deň matiek si pripomínáme vari vo všetkých našich obciach. Oslavy ozdobili vystúpeniami folklórne súbory. Naši najmenší mohli ukázať, čo sa naučili a vyjadriť tým vďačnosť svojim najbližším. A rodičia, najmä mamky, mohli byť právom hrdí na svoje ratolesti.

Vo Valalíkoch sa predstavili žiaci všetkých troch miestnych škôl. Veselú bodku podujatia Radostník ponúkol FS Kadlubek

V Skároši prispeli do programu pre mamky a babky žiaci materskej, základnej školy a tiež folklórne súbory. Najstaršie matky si odniesli kyticu kvetov

Z osláv Dňa matiek v Čani. Na pódiu deti zo ZŠ

V Haniske kombinovali

Okrem Dňa matiek mala druhá májová nedela v Haniske aj iný rozmer. Organizátori sa inšpirovali „prvomájovými“ sprievodmi niekdajších čias. Sprievod obcou smeroval od kostola po amfiteáter. Boli v ňom školáci-bubeníci či alegorický voz na korbe so starostom Milošom Barcalom a folkloristkami z Haništanky. Recesiu i nostalgiu pridávali mávadlá a transparenty s heslami. Počas programu v amfiteátri zahrala a zaspievala ľudová hudba **Tomáša Oravca**, Haništanka a deti zo základnej školy. Zdarma

Členky súboru Haništanka na alegorickom voze

sa rozdávali domáce koláčiky, kaľíšok na zahriatie, domáce párky, „socialistická“ malinovka a nefalšované žuvačky Pedro. Celkom na záver prešiel Haniskou ešte lampiónový sprievod. (Mária Lacková)

V obci Kokšov-Bakša vystúpila popri skupine Bakšaňe a miestnych detičkách aj začínajúca speváčka Tatiana Onderíková

Vyšná Myšľa vo víre folklóru

Majáles v Belži sa niesol vo farmárskom štýle. Sprievod šiel od obecného úradu k fare a až na ihrisko pri obecnom úrade. Po ozdobení mája zabávala spoločnosť skupina Prameň a Klubovčanka. Najesť a napiť sa dalo do sýtosti

V pene, na koni, v čižmách

V Geči aj v Košickej Polianke sa obecné oslavy Medzinárodného dňa detí nezaobišli bez ukážok policajnej a hasičskej techniky. Šanteniu v pene nebolo konca-kraja... V Geči si chlapci a dievčatá mohli vyskúšať lukostreľbu, v Košickej Polianke sledovali kynologickú šou či jazdili na koníkoch. Haniska usporiadala Deň rodiny. V jeho rámci sa konali súťaže NAJ MAMA a NAJ OTEC, kde súťažili mamky s deťmi v prevažne mužských disciplínach (napríklad v pribíjaní klincov) a ockovia s deťmi v ženských

(prebalovanie bábätka). V Gyňove pripravili pre deti bábkové divadelné predstavenie „Kocúr v čižmách“ a detskú diskotéku.

Prvý Abovský folklórny ples v Ždani

Ked' sa od radosti zastaví čas

Sála sa otriasa od spevu, keď hrajú „tú moju“ a aj od potlesku pre **Moniku Kandráčovú**, ktorá so srdcom nôtí hornotoryské ľudové piesne. Dunia mocné hlasy chlapov zvaných **Bakšanske Parobci** z Kokšova-Bakše oblečených v pričiach – širokých nohaviciach, ktoré nosili aj ich dedovia. Sluchu lahodí hudba. Zálaha čipiek a výšiviek. Piskot a výskot pri tanci. Potlesky radosti... Takýto je 1. Abovský folklórny ples v Ždani, ktorý organizovalo Kultúrne centrum Abova. Abovský hlásnik nemôže chýbať.

Mnohé ženy majú prvýkrát oblečené kroje. A vyzerajú v nich nádhorne... „Tak sa mi zapáčili, že aj do kostola začnem chodiť v kroji,“ vy-

hlási **Alžbeta Temešová** z Trsteného pri Hornáde. Jej nadšenie zdieľa **Anna Ondrušová** z Čane: „Ich krása je nezameniteľná. Ja doma mám už päť kúskov!“

Úvodné tance **FS Železiar, Cimbalová hudba Milana Rendoša**, ktorá vyhráva až do polnoci. Chlapi tak vykrúcajú svoje krojované polovičky, že tie až odpadávajú pri tanci. Turisti z **TK Medvede** nám prezrádzajú, že dopoludnia vyšli na Veľký Milič a hľa, večer už tancujú čardáš! Všetkých zohrieva aj karička. Krúčia sa kolesá Kokšov-Bakšancov a čanianskych žien z **Klubovčanky** a **Klubu seniorov**. Aj mlad' z Hanisky, **FS Abovčan** či **Pantlička** z Košickej Belej spieva a krepčí

tak krásne, že sa každý cíti šťastne. Energia srší z detí aj seniorov...

„Sme radi, že s našimi rodičmi sa tradície nepochovali. Taká malá krajina je Slovensko a toľko rôznorodých krojov a piesní má,“ vyjadrujú hrdosť manželia **Ivanovci** a **Sabovci** z Gyňova. Na viac hodín sme sa

preniesli v čase. Živá hudba, výborné placky, pirohy či holubky, bohatá tombola a jednoduchá radosť z bytia. (Vychutnajte si atmosféru na fotografiách www.regionhornad.sk/fotogaleria)

Monika Floriánová, Katarína Čaniová,
foto: autorky

Bakšaňe prišli na ples po prvýkrát s manželkami odetými vo folklóre. Dovtedy novinky s nimi zdieľali iba doma

Veselá dvojica zo Ždane spojila v odevu bavorský aj slovenský folklór

Tlápime si na pekný život v škole polky (dvojica z Trsteného pri Hornáde)

Paradne nevesti a Kadlubek v Rádiu Regina

V rámci Týždňa verejných nahrávok pri príležitosti 90. výročia rozhlasového vysielania z Košíc (z rádiostanice pri Haniske) sa v utorok 18. apríla v rozhlasovom štúdiu RTVS na Moyzesovej ulici v Košiciach uskutočnila verejná nahrávka relácie „Zahrajte mi túto z Abova“. Naladiť ste si ju mohli 26. apríla 2017 o 16.00 na Rádiu Regina. Najväčší priestor v relácii dostali folklórne súbory a jednotlivci z Valalíkov – **Paradne nevesti, Kadlubek, Milan Papcun, Eva Krafčíková** a **Natália Hurková**. Na ústnu harmoniku zahral **Michal Potoma**. Krátke zaujímavosti z nášho nárečia uviedol **Milan Tóth**. Reláciu moderovali **Kristína Bertičová** a **Milan Rendoš**. Účinkujúcich sprevádzala Muzika Milana Rendoša a jej vypočutie stálo za to.

ocú Valalíky

Inšpiratívne ženy

Trstenský poklad

Krásne jubileum 80 rokov oslávila 25. apríla milá čínorodá žienka **Irena Urbanová** z Trsteného pri Hornáde. Prišla pred 60 rokmi z dedinky Cabaj-Čápor od Nitry ako mladá učiteľka. Na tunajšej ZŠ pripravila do života celé generácie mladých ľudí. Viac ako štyridsať rokov navštevuje divadlo s deťmi, mládežníkmi aj dospelými. Boli časy, keď súbežne viedla až tri divadelné skupiny. Aktuálne režíruje a sekuruje dospelých odohtnikov v trstenskom divadle Rodost. Spolupracuje aj s hu-

dobnou múzou. Opätovne prebrala k životu mandolínový súbor Rjabinuška, ktorý žne úspechy široko-ďaleko. Irenka pomáha uchovať zvyky a tradície, mlad' neúnavne vedie ku kultúre. V obci ju poznajú ako vtipnú, aktívnu ženu. Pani Urbanovú navrhli ako kandidátku na Cenu Košického samosprávneho kraja za rok 2017. K jubileu jej želáme všetko najlepšie, veľa zdravia, elánu a inšpirácií do ďalších rokov života.

ocú Trstené pri Hornáde

Pani Irena Urbanová (vpravo) sa upísala sa divadlu a kultúre na celý život

Dargovská ruža 2017

Dargovská ruža – vrcholné podujatie svojho druhu v okrese Košice-okolie – mala v 47. ročníku svojej existencie neopakovateľnú podobu. Zaslúžilo sa o to 29 speváckych skupín a jednotlivcov, z toho takmer tretina, presne deväť, z nášho mikroregiónu Hornád. Reprezentovali nás **Tomáš Moňok** z Vyšnej Myšle, mužská skupina **Hrabov** a ženská **Jarabinka** z Trsteného pri Hornáde, **Bakšanske parobci** z Kokšova-Bakše, **Paradne nevesti** z Valalíkov, dievčenská spevácka skupina **Virganek** zo Skároša, mužská a ženská spevácka skupina **Domovina** z Čane a ženy z **Ozveny** z tej istej obce.

Ivan Zezulka, zástupca riaditeľa Kultúrneho centra Abova, organizácie, ktorá podujatie spolu s obcou Svinica usporadúva, nám povedal: „Hoci prehliadka bola nesúťažná, úroveň mala vysokú. V našich myšliach a srdciach zarezonoval napríklad nádherný spev súborov Hrabov, Bakšanske parobci, Paradne nevesti, Domovina aj ďalších. Všetci svojou chuťou spievať priniesli poslucháčom a divákovi v májovej historickej Svinici radosť, potešenie a silu.“

Katarína Čániová

Symbióza umení

Valalíky v Ríme

Slovenský inštitút v talianskej metropole otvoril 20. apríla 2017 svoje priestory prezentácii košickej umeleckej scény. Výstava diel maliara **Dušana Baláza** z Košíc a kamenosochára **Ladislava Staňa** st. z Valalíkov „Vo vnútri ženy“ je metaforou ódy na ženu, materstvo, rodnú zem a základné existénčné hodnoty. Obrazy D. Baláza, typické farebnosťou a expresivitou, sa v živom dialógu prelínajú s kamennými plastikami L. Staňa. Ich diela doplnili sochy predstaviteľa najmladšej košickej generácie, **Ladislava Staňa** mladšieho. Výstavu otvoril riaditeľ inštitútu **Peter Dvorský**. Otvárací večer bol venovaný hudbe, po boku talianskych umelcov sa predstavil tenorista košického Štátneho divadla **Jaroslav Dvorský**.

ocú Valalíky

Plastiky a obrazy z východu zdiel priestory Slovenského inštitútu v Ríme

Polstoročie vo dvojici

Medzi manželské páry, ktoré sú spolu už 50 rokov, sa v máji zaradili aj **Imrich a Mária Staňovci** z Geče. Všetko najlepšie k ich jubileu i do ďalších rokov spoločného života prajú štyri deti a sedem vnúčat. Príпада sa aj obec Geča a redakcia Abovského hlásnika.

pr

Kurzy dárnych techník v Nižnej Myšli

Praveká keramika

Tak ako hrnčiarsky kurz určite zaujme aj ďalší kurz hlinených omietok

Hrnčiarsky kurz na výrobu pravekej keramiky prilákal na Várhegy štyri desiatky záujemcov. Lektorka Amália Holíková z Hájskeho hrnčiarskeho učila základy tvorby hlinených nádob bez hrnčiarskeho kruhu technikou, akou ich vyrábali obyvatelia opevnenej osady pred 3 500 rokmi. Účastníci kurzu si svoje diela budú vypaľovať v hrnčiarskej peci počas tohtoročného podujatia **Návrat na Várhegy** v septembri.

Propagačná cyklojazda Euro Velo 11

Hornád robí atmosféru

Účastníkom propagačnej cyklojazdy sa u nás veľmi páčilo: Krásna krajina, úžasná pohodička. Nádherná rieka vytvára atmosféru

Cez náš región bude prechádzať medzinárodná východoeurópska cyklomagistrála EuroVelo 11, kto-

rá spojí najsevernejší bod Škandinávie Nordkap v Nórsku s Aténami v Grécku. Na Slovensko z celkovej

dĺžky 6000 km pripadá 200 km. Projekt priblížila verejnosti aprílová propagačná cyklojazda organizova-

ná Prešovskou bicyklovou skupinou Kostitras.

Na zastávkach cyklojazdy v Nižnej Myšli a Ždani starostovia prezentovali plánované technické opatrenia. Trasa cez Košický kraj bude merať vyše 40 km a celkové prevýšenie dosiahne 215 m. V našom regióne povedie od Kokšova-Bakše až po Trstené pri Hornáde. Najdlhšia časť cyklocesty (8 km) má prechádzať katastrom Nižnej Myšle. Najväčšia investícia sa bude týkať výstavby nového mosta (cyklolávky) cez rieku Olšava. „Aktuálne je zrealizovaná projektová dokumentácia pre územné rozhodnutie v katastrach obcí Kokšov-Bakša, Nižná Myšľa a Čaňa. Na týchto úsekoch sa pripravujú územné konania. Pripravujeme projektovú dokumentáciu v katastri Ždane,“ hovorí krajská cyklokoordinátorka KSK **Adriana Šebešová**. EuroVelo 11 priniesie možnosti na rozvoj cestovného ruchu aj denného využitia na ekologickú dopravu.

Monika Floriánová, foto KSK

Pestrá jar pre hasičov

O tom, že dobrovoľné hasičské zbory sú s naším regiónom pevne späté, niet pochyb. Potvrdila to aj ostatná jar.

Vo Valalikoch si pripomenuli 90. výročie založenia dobrovoľného hasičstva. Z roku 1927 totiž pochádza zmienka o mene predsedu hasičov z časti Všechnsvätých. Na oslavách sa zúčastnili aj hasičské zbory dobrovoľníkov z družobných Košťan nad Turcom a českých Košťan. Ocenenie dostali miestni dlhoroční podporovatelia aktivít, páni **Fabišík, Vinca** a pani **Štofaničková**.

Na obvodovej súťaži pripravenosti dobrovoľných hasičských družstiev v Rozhanovciach boli koncom mája tiež v akcii naše „železka v ohni“.

Vítazní muži za Kokšov-Bakšu na súťaži v Rozhanovciach

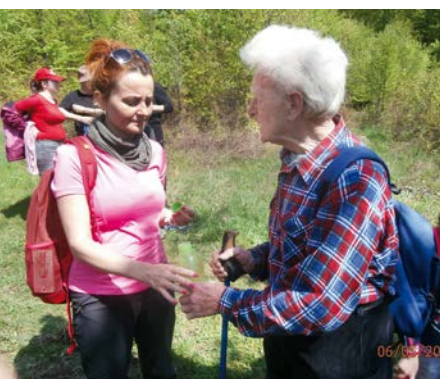
Vo Valalikoch hasia 90 rokov. Na snímke s novou vlajkou DHZ

Reprezentovali tri družstvá z dvoch obcí – muži a dorastenci z Košickej Polianky a muži z Kokšova-Bakše. Polianski dorastenci a bakšianski

muži obsadili po štafete na 400 m a požiarom útoku s vodou najvyššie priečky a z 1. miesta postúpili na okresné kolo.

Pavol Kacvinský, Karol Dzugas

Poliančanom počasie prialo

Stojeden turistov a milovníkov prírody z Košickej a Sečovskej Polianky a okolia vo veku od 7 do 87 rokov (!) sa dalo presvedčiť meteorológom a usporiadateľom, že v sobotu 6. mája bude v strednej časti Slanských vrchov pekne. Dobré obutí a vystrojení prišli na 34. ročník prechodu „Z Polianky do Polianky“ horopisnou časťou Moš-

Bielovlasého temer 87-ročného Jozefa Čelináka sprevádzali vnúčika Zuzka a pravnučka Paulínka

ník. A dobre urobili. Modrá obloha a slnko im boli spoločníkmi po celý deň. Po slávnostnom pietnom akte v Dargovskom priesmyku, na ktorom nechýbali členovia Klubu vojenskej histórie Čapajev, vyrazili na výhľadové Lazy (859 m n. m.) a odtiaľ žltou značkou na málo známu zrúcaninu hradu Braničev v Bačkovskej doline. Miestna zelená značka ich doviedla Cabovskou dolinou do cieľa 17 km dlhej (krátkej) túry. Najstarší (ne)turista **Jozef Čelinák** z Košickej Polianky v kultúrnom dome v Sečovskej Polianke vyhlásil: „Bol to môj prvý prechod, ale už teraz sa hlásim na budúci

ročník!“ Pre zaujímavosť, v máji oslávili s manželkou 65. výročie sobáša.

Karol Dzugas

► Na Miliči o rok štyridsiatka

Tohtoročný výstup na Veľký Milič prekvalil počasím – na vrcholoch Slanských vrchov bolo 22. apríla 30 centimetrov snehu. O rok sa koná jubilejný 40. výstup. Nenechajte si ho ujsť!

Správne odpovede z kvízu zo strany 6: 1A, 2C, 3A, 4B, 5A

Kalendár podujatí

24.-25. 6.	Dni mikroregiónu Hornád (14. ročník)
1. 7.	Kokšov-Bakša – Deň obce
9. 7.	Trstené pri Hornáde - Festival mládežníckych dychových hudieb
22. 7.	Geča – Deň obce
23. 7.	Nížná a Vyšná Myšľa - Magdalénska sv. omša pri Koscelku
30. 7.	Trstené pri Hornáde - Odpustové slávnosti
Júl august	Čaňa - športové turnaje k Dňu obce (sledujte web www.obec-cana.eu)
26. 8.	Košická Polianka - Deň obce
26. 8.	Haniska - Deň obce (750. výročie prvej písomnej zmienky o obci)
26. 8.	Ždaňa - Ždanianský jarmok s krstom knihy (795. výročie)
29. 8.	Čaňa - Deň obce (amfiteáter; vystúpiť Kandráčovci, Kollárovci, Ščamba, domáce spevácke skupiny a jednotlivci)
3. 9.	Nížná Myšľa - Návrat na Várhegy

Radost' zo športu

V Čani si športovní nadšenci prídu na svoje celý rok. Druhý štvrtok nie je výnimka. Na Veľkonočný pondelok sa zišli v športovej hale volebalisti z obce, regiónu a Košíc. V strhujúcej súťaži si v poslednej chvíli uchmatlo trofej domáce družstvo Panthers. Koncom apríla sa konal v telocvični ZŠ 14. ročník stolnoteniseového turnaja o pohár starostu. V konkurencii hráčov z celého kraja zvíťazil **Tomáš Kukučka** z Košíc.

V máji sa v Košiciach uskutočnilo krajské finále v atletike. Naši žiaci opäť potvrdili svoje kvality a prebojovali sa na majstrovstvá Slovenska do Dubnice nad Váhom. **Dominik Gajtko** zvíťazil v behu na tisíc metrov a **Kristián Hanušovský** obsadil tretie miesto.

V apríli vyvrcholil na Zimnom štadióne v Čani 4. ročník Abovskej hokejovej ligy. Medzi 10 družstvami si po prvýkrát odniesli triumf hráči HC Sharks Čaňa. Druhé skončilo mužstvo AHK Sokolany a tretí minuloroční víťazi, HK Hurikán Čaňa. Štadión slúži už piaty rok. Prevádzkovateľ **Peter Buchla** je rád, že nápad vybudovať tento športový stánok sa ujal a priniesol rozšírenie možnosti na zimné športové vyžitie. „Som rád, že deti už nemusia chodiť v zime na prírodné ľadové plochy. Nielen kvôli korčuľovaniu, ale aj hokeju,“ hovorí. Preto kvituje aj činnosť Liba Academy 11. Na budúcu sezónu chystajú na Zimnom štadióne pre obce mikroregiónu ďalšie novinky.

ocú Čaňa, red

Miešané tímy volebalistov pod čanianskou sieťou

Ždaňa v 5., Sokolany do 4. ligy

Futbalisti zo Ždane sa po prvý raz v histórii svojej obce prebojovali do 5. futbalovej ligy Východoslovenského futbalového zväzu, konkrétne do Košicko-gemerskej skupiny. A tím FK Tatra Sokolany po sezóne bez jedinej prehry postúpil do 4. ligy.

red

Súťaž o ceny

Fotťe Čaňu a vyhrajte

Obec Čaňa vyhlasuje súťaž o najkrajšiu fotografiu v podobe momentky či selfíčka či obrázka na tému „Ako Čaňu vidím ja“. Fotky posielajte na e-mailovú adresu fotosutaz.cana@gmail.com. Fotografie budú ocenené:

1.cena – digitálny fotoaparát NIKON

2.cena – externý záložný disk ADATA HD 650 - 1 TB

3.cena – flash disk (USB) Kingston Traveler - 64 GB

Sto najkrajších fotografií zverejníme v kalendári Čane na rok 2018. Uzávierka je 15. septembra 2017. Zapojiť sa môžu súťažiaci s trvalým pobytom v ktorejkoľvek obci mikroregiónu Hornád. Tešíme sa na vaše príspevky.

Výborné vysvedčenie za organizáciu a tri medaily. To je výsledok Valalikov z májových majstrovstiev Slovenska dorastencov a starších žiakov v stolnom tenise. Striebro si vybojovala **Ema Labošová** v dvojhre dorasteniek a **Alena Majerská** v štvorhre žiačok. **Kamil Pach** pridal v dvojhre žiakov bronz. Počas dvoch víkendov zabezpečili Valalici okrem iného stravu pre 200 ľudí, ubytovanie pre semifinalistov či starostlivosť o 16 rozhodcov. Účastníci mali pre usporiadateľov len slová chvály.

Ladislav Andor, red, foto Róbert Laboš

Šampionát vo Valalikoch

Ema Labošová na stupni víťazov

KEMP, s. r. o.

LETO : Z Á B A V A : KAMARÁTI

www.bambinikemp.sk

+421 905 720 136

CRAZY KEMP

Plný nezabudnuteľných zážitkov

20.8. - 25.8.2017

cena: 150 €

pre deti od 7 - 17 rokov

Nízke Tatry

ŠIKOVNÉ RUKY V DIELNI

Štvordňový denný tábor v čase od 9:00 hod. do 14:00 hod

24.7. - 27.7.2017

cena: 70 €

pre deti od 11 - 17 rokov

ZŠ Čaňa, Košice okolie

Seňa znamená beh

Aj ľudia, ktorí do nášho mikroregiónu v živote nezavítali, by o Seňi niečo vedeli. Hlavne tí, čo vedia čosi o behu. Trasa Medzinárodného maratónu mieru, najstaršieho v Európe, vyše 50-ráz viedla z Košíc do Sene a späť.

Prvý raz sa tak stalo už počas 3. ročníka (1926) a potom až do roku 1950. Po dvojročnej prestávke sa sem bežci vrátili a na náročnej trase Košice-Seňa-Košice zápolili v rokoch 1953 – 1988. Príchod bežcov do Sene bol vždy udalosťou. Doteraz zostáva v pamätiach ľudí voz či

Abebe Bikila

vlečka, na ktorej hral pretekárom na obrátky **Géza Potta** (1933 – 2007) so svojou cigánskou kapelou, sám aj dlhoročný primáš a súčasť folklórneho súboru Rozmaring.

Medzi legendy patrí Argentínčan **Juan Carlos Zabala**. Víťaz maratónu 1931 o rok nato triumfoval na olympiáde v Los Angeles. Ešte významnejšou postavou je Etiópčan **Abebe Bikila**. Cez Seňu aj on prebehol pri svojom víťazstve (1961) – rok potom, čo senzačne vyhral maratón na olympiáde v Ríme – naboso! A roku 1964 sa stal ako prvý bežec dvojnásobným olympijským šampiónom, keď zvíťazil na Hrách v Tokiu.

► Polmaratón žije!

Po roku 1988 sa veľký maratón zo Sene vytratil. Ale tradícia nezomrela. Naopak. Od roku 2003 sa koná polmaratón Košice – Seňa. Práve napísal svoju 15. kapitolu. Je súčasťou východoslovenskej bežeckej ligy a jeho špecialitou býva detský minimaratón. Najmä zásluhou **Jozefa Hudáka**, bežeckého nadšenca, ktorý organizuje decká vo svojom združení

Sopka. „Na minimaratóne beží každoročne asi 80 detí,“ hovorí učiteľka senianskej ZŠ **Gabriela Hornáková**.

„Od kategórie do päť rokov, kde sa beží 30 alebo 50 metrov, až po starších žiakov. Tí si dávajú rovný kilometer.“ Štartovné sa neplatí, najlepším dostanú poháre a medaily, ale malú odmenu si odnesie každý bežec či bežkyňa. O štart v minimaratóne majú záujem aj deti z Čane či Hanisky, ale aj zo susedného Kechneca.

Zápolenie detí na hlavnej ulici sa stretáva s veľkým záujmom ich rodičov i miestnych ľudí. Vytvoria tak

Géza Potta

skvelú kulisu pred privítaním najlepších bežcov v polmaratóne, ktorí do Sene dorazia už okolo trištvrte na jedenásť.

Tono Oberhauser,
foto internet, obec a autor

Štart polmaratónu 2017 z Košíc do Sene. Spôsobom štart-ciel' zvíťazil Tibor Sahajda z Košíc (v popredí)

Ciel' pre najmenších bežcov v minimaratóne

Tretina z mikroregiónu Hornád

Okresnej súťaže mladých záchranárov civilnej ochrany Košice-okolie v Herľanoch sa zúčastnilo 14 štvorčlenných družstiev starších žiakov z 10 základných škôl okresu. Môže nás tešiť, že viac než tretinu zúčastnených družstiev tvorilo päť z nášho mikroregiónu. To sved-

čí o tom, že prvej pomoci, protipožiarnej ochrane, topografii a civilnej ochrane sa tu na školách dostatočne venujú. Poradie našich družstiev: 4. CZŠ Ždaňa, 5. ZŠ Haniska I, 8. ZŠ Seňa, 11. ZŠ Ždaňa a 12. ZŠ Haniska II. Blahoželáme a ďakujeme za dobrú reprezentáciu!

kdz

Nižnomyšľianski Tvrdáci

V areáli lyžiarskeho strediska Kavečany si na päťkilometrovej trati s prírodnými i umelými prekážkami preverilo sily asi 600 pretekárov z celého Slo-

venska, medzi nimi aj družstvo z Nižnej Myšle: **Martin Červenák, Matúš Lukáč, Eva Bejdová, Sofia Glajcová, Iveta Dulovičová, Dávid Jambor a Mária Vileníková**. Trénovanejší z tímu mali za vyše hodiny zdolať až 16 prekážok. Najnáročnejšie bolo vybehnúť strmým kopcom na Hrešnú a hneď vyšplhať na trojmetrovú stenu. Ostatní členovia absolvovali fitness beh. Statočne reprezentovali Nižnú Myšľu i región aj vďaka športovej komisii obce, ktorá podporuje občanov na rôznych podujatiach.

mf, ocú

Turnaj L. Bálinta in memoriam

Futbalisti z Nižnej Myšle sa stretli, aby si utlilí pamiatku kamaráta futbalistu a správcu futbalového štadióna **La-dislava Bálinta**. Svedomito sa staral o ihrisko, pral dresy a pomáhal pri zápasoch. Futbal ho i odpovedal, keď zomrel minulý rok práve počas turnaja. Na ihrisku sa stretli mužstvá s bi-

zárnymi názvami. V skupine do 15 rokov zvíťazil Real Madrid, zažiarili Super hviezdy a bronz potešil Marcinovcov-Kračunovcov. U dospelákov vyhral Real Madrid st., druhú priečku zapila Finlandia a na tretiu sa prekopali Bosé nohy. Trávník podupali aj Myšľanské strely, Flamengo či Minerálka. ml/mf

Beh Vyšnou Myšľou...

...pozýva svojich skalných aj nových priaznivcov už na 12. ročník. Konať sa bude 30. júna. Deti bežia od 16.00, dospelí od 18.00. Viac informácií poskytnie **Emil Repák** na telefónnom čísle 0905/827 938.

Vydáva: Regionálne združenie obcí Hornád so sídlom Osloboditeľov 22, Čaňa, IČO: 319 65 041, **redakcia:** Communication House, s.r.o., **adresa:** Štefánikova 6, 040 01 Košice, **e-mail:** regionhornad@gmail.com, **web:** www.regionhornad.sk, **vedúca redaktorka:** PaedDr. Katarína Eva Čániová - tel: 0905 812 883, **redaktor:** Mgr. Anton Oberhauser - tel. 0911 291 255, **redakčná spolupráca:** Ing. Monika Floriánová, **redakčná rada:** predseda Mgr. Karol Dzugas, Ing. Miloš Barcal, Róbert Janotka, JUDr. Lubomír Vranka, Ing. Štefan Petrík, Mgr. Denisa Vargová, **Distribúcia** - Ocú Ždaňa, tel. 055/698 00 21. Vychádza ako štvrtročník pod registračným číslom EV 3592/09, ISSN 1339 - 2549, **sadzba:** Jozef Veselý - FOGRA studio Košice, **tlač:** ROTAPRINT, s.r.o. Redakcia nezodpovedá za obsah doručenej inzercie.